

ВСТУП

*Рослина без коріння всихає,
людина без минулого не живе.*
Григорій Сковорода

Навчальний посібник “Місто в деталях крізь призму часу. Частина I. Становлення містобудівних традицій” розроблено для лекційного курсу “Історія містобудування”.

Історія містобудування є однією з основних предметних галузей архітектури та містобудування, яка спрямована на отримання цілісної і логічно-послідовної системи знань про еволюцію міських поселень від найдавніших часів (часу їх становлення) до сьогодення. Згідно з робочою програмою така мета досягається за допомогою виконання таких завдань:

- знання основних понять та категорій, що дають змогу зрозуміти особливості формування і закономірності розвитку міст в історичній ретроспективі;
- знання особливостей формування міських поселень під впливом політичних, економічних та соціальних чинників і у взаємозв’язку із загальними закономірностями історичного процесу та культурного розвитку;
- усвідомлення важливості історичних процесів для розвитку сучасних міст в Україні та світі, що стали важливою умовою формування їх ціннісних орієнтирів;
- уміння використовувати набуті знання з історії містобудування у професійній діяльності архітектора та всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій їх тлумачення;
- уміння прогнозувати процеси й оцінювати стан розвитку міст у контексті історії людства;
- набуття навичок порівняльно-історичного аналізу, виявлення логіки та об’єктивних закономірностей історичного розвитку на прикладі конкретно заданого міста.

Навчальний курс "Історія містобудування" складається із п'ятнадцяти лекцій, у яких розкрито основні положення чотирьох логічно структурованих тем. Послідовність їх викладу відповідає загальноприйнятій періодизації історії на п'ять основних епох: доісторичний та давній періоди, Сердньовіччя, Новий та Новітній час. Особливу увагу надано висвітленню навчальної інформації про еволюцію міських поселень від давнини (3 тис. р. до н. е.) до Нового часу (початку ХХ ст.).

У логічно структурованих темах узагальнено основні поняття та категорії, що дають змогу зрозуміти особливості формування і закономірності розвитку міст в історичній ретроспективі; розкрито особливості формування під впливом політичних, економічних та соціальних чинників і у взаємозв'язку із загальними закономірностями історичного процесу та культурного розвитку; сформульовано внутрішню природу історичних процесів у контексті розвитку сучасних міст в Україні та світі, що стали важливою умовою формування їх ціннісних орієнтирів; продемонстровано приклади використання набутих знань з історії містобудування у професійній діяльності архітектора та всебічного аналізу історичних процесів, подій та фактів з наукових позицій їх тлумачення.

Для поглиблення отриманих знань і вдосконалення практичних навичок порівняльно-історичного та історико-типологічного аналізу, виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного розвитку міста кожна тема супроводжується контрольними заходами (поточним контролем) і завершується розробленням індивідуальної науково-дослідної роботи.

Навчальний посібник "Місто в деталях крізь призму часу. Частина I: становлення містобудівних традицій" призначений для здобувачів вищої освіти усіх напрямів спеціальності 191 "Архітектура та містобудування" бакалаврського та магістерського рівня.

У навчальному посібнику подано професійні поняття та терміни, опанування якими є важливим складником у підготовці майбутніх спеціалістів. Він буде корисним і для студентів інших спеціальностей, які хочуть набути знань про розвиток та сутність міських поселень у тисячолітньому відліку історії. Матеріал складено на основі досвіду викладання професійних предметів на кафедрі містобудування Інституту архітектури та дизайну Національного університету "Львівська політехніка" та творчої діяльності її викладачів.

Авторка вдячна рецензентам та незалежним експертам за корисні зауваження щодо поліпшення якості навчального посібника.